

KIEZEN

A Wat is er aan de hand?

Haroen kijkt somber. Hij frunnikt aan zijn haar. 'Is er wat?' vraagt zijn vader. 'Eh... nee... eh... nou ja, eigenlijk wel. Ik weet niet wat ik kiezen moet,' zegt Haroen. 'Volgende week zaterdag hebben we het feestje van oma die 65 wordt. Maar nu mag ik precies op die dag ook mee met Pieter uit mijn klas. Hij viert zijn verjaardag en we gaan naar het zwembad. Wat moet ik nou?' 'Tja, lastig,' zegt vader. 'Oma zal je wel missen als je niet komt. Maar lekker zwemmen is natuurlijk ook te gek. Moet je het nu weten?' 'Nee,' zegt Haroen. 'Morgen, want dan gaan de ouders van Pieter kaartjes kopen voor het zwembad.' 'Dan heb je nog tijd om er goed over na te denken.'

1 Starter

Wist je dat je de hele dag aan het kiezen bent? Kijk maar: Trek ik een trui aan of een shirt? Ga ik zonder of met jas naar buiten? Ga ik op de fiets of lopend naar school? Zeg ik wat van pestgedrag of houd ik mijn mond?

Soms zijn keuzes makkelijk, soms moeilijk. Soms moet je snel iets kiezen, soms heb je tijd om er langer over na te denken.

Je mag nu snel achter elkaar keuzes maken. Zet een kookwekker of de stopwatch op een mobiel op vijf minuten. Of kijk op een horloge of klok. In die vijf minuten moet je het volgende doen of opschrijven (leg pen en papier klaar):

- zet drie dezelfde dingen op tafel
- schrijf op wat geel is in jouw huis
- hang een groot kledingstuk over een stoel
- teken een dier
- leg iets heel kleins onder het kussen in je bed
- verstop een rood voorwerp in de kamer
- schrijf drie lieve woorden op voor iemand in jouw gezin

Gelukt? Hoe was het om dit te doen? Welke keuze vond je het moeilijkst? Waarom? Over welke opdracht had je graag langer na willen denken?

Misschien vinden anderen in jouw gezin het ook wel leuk om deze opdrachten te doen. Vergelijk daarna hun antwoorden met die van jou. Wat valt op?

2 Filmpje: In de sportschool

Op de sportschool hoort Koe dat Gretta een grapje heeft uitgehaald met Ep. Het is niet zo'n leuk grapje. Gretta zegt tegen Koe dat ze het niet verder mag vertellen, maar Koe twijfelt. Wat zal ze doen? Bij meneer Spiegelooog hoort Koe over de Keuze-check. Dat zijn een paar vragen die je jezelf kunt stellen voordat je een keuze maakt. Koe besluit om met Gretta in gesprek te gaan.

Kijken

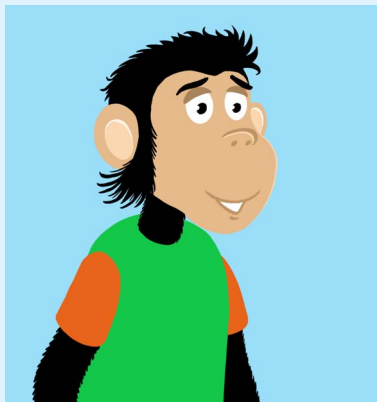
Bekijk het filmpje. Halverwege het filmpje zie je het woord 'Pauze-moment'. Zet het filmpje stil en denk even goed na. Wat zou jij doen? Bekijk de rest van het filmpje en denk na over de volgende vragen:

- Wat mag Koe niet verder vertellen?
- Wat zegt meneer Spiegeloo?
- Wat doet Koe dan?
- Wat denk jij dat Koe tegen Gretta gaat zeggen?
- Welke keuze zou jij maken?

Doen

Dit zijn de hoofdrolspelers uit het filmpje: Ep, Koe en Gretta. Heb jij bedacht welke keuze jij zou maken als je Koe was? Teken de drie dieren na (of maak een printje) en schrijf bij elk dier in een spreekwolkje wat jouw keuze betekent voor Ep, Koe en Gretta.

B Wat kan ik thuis leren? Wat kan ik eraan doen?

Doen (1)

Stel je voor...

Jij wilt graag een hondje. Maar je vader is allergisch voor hondenha-
ren. Hij heeft geen zin in niesbuien. Je moeder zegt: 'Het kan wel,
maar dan moeten we elke dag stofzuigen.' Je vader en moeder
kijken jou aan. Dat betekent dat jij elke dag moet stofzuigen. Wat vind
jij een goede keuze? Komt er wel of geen hond?

Beantwoord deze vier vragen voordat je een keuze maakt:

- 1 Wat kun je kiezen?
- 2 Wat betekent de keuze voor een hondje voor jou?
- 3 Wat betekent de keuze voor een hondje voor anderen in jouw huis?
- 4 Wat kies je uiteindelijk?

Doen (2)

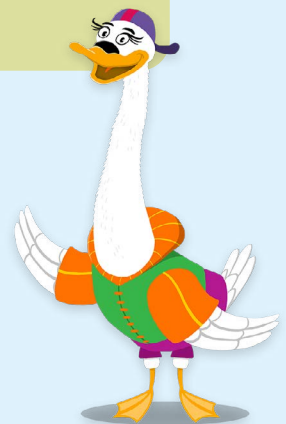
Hieronder zie je vier vakjes met tekst. Lees elke tekst.

Je hebt afgesproken om met je buurjongen te spe-
len. Nu vraagt je beste
vriend of hij met je mee
naar huis kan omdat hij
anders alleen thuis is.

Een klasgenoot vraagt je om samen een werkstuk te
maken. Dat lijkt je wel wat, want hij heeft vaak goede
ideeën en maakt altijd mooie werkstukken. Je schou-
dermaatje wil ook graag met jou samenwerken. Zij is
niet zo goed in het maken van werkstukken en hoopt
dat ze ook eens een goed cijfer haalt als jullie het
samen doen.

Je hebt beloofd om mee te doen
aan een spel op het plein. Maar
nu vraagt je vriend of vriendin of je
op haar nieuwe waveboard wil.
Dat lijkt je ook heel leuk!

Jouw klasgenoot
wordt gepest op
het plein. Ga je
helpen of niet?

In de animatie over Koe zag je de vragen van de Keuze-check voorbij komen. De vragen zijn:

- 1 Wat kan ik kiezen?
- 2 Wat betekent dat voor mij?
- 3 Wat betekent dat voor de ander?

Beantwoord deze vragen voor de vier situaties die op de vorige bladzijde staan. Bedenk daarna voor elke situatie wat jij zou kiezen: Dit is mijn keuze!

Tip: Je hoeft niet de vragen bij alle vier de tekstjes zelf te beantwoorden. Je vindt het vast leuk om ook de keuzes van de andere mensen in jouw gezin te weten. Vraag je of ze je willen helpen?

Doen (3)

Moet je een lastige keuze maken? Gebruik dan de Keuze-check! Daar is een poster van. Zo kun je de vragen makkelijker onthouden. Die poster zie je hiernaast:

Op de poster staan deze drie vragen:

1 Wat kan ik kiezen?

Je bedenkt welke keuzes je hebt in een situatie.

2 Wat betekent dat voor mij?

Je denkt goed na over de gevolgen van je keuze voor jou!

3 Wat betekent dat voor de ander?

Jouw keuze heeft meestal ook gevolgen voor iemand anders.

Denk goed na of wat goed is voor jou ook goed is voor **een ander**.

Dit staat ook nog op de poster: **Dit is mijn keuze!** Heb je goed over de drie vragen en antwoorden nagedacht? Maak dan je keuze!

Opdracht

Bedenk een situatie die jij zelf hebt meegemaakt waarin jij een (moeilijke) keuze moest maken. Maak daar een tekening – bijvoorbeeld een strip van vier plaatjes – van. Deze vragen helpen je daar bij:

- Wat was de situatie?
- Wat heb je toen gekozen?
- Hoe was dat voor jou?
- Hoe was dat voor iemand anders?
- Als je nu weer moest kiezen, zou je dan hetzelfde doen of juist niet?

Laat de tekening aan je huisgenoten zien. Om de beurt mogen ze iets leuks over jouw tekening zeggen.

Wat is het resultaat?

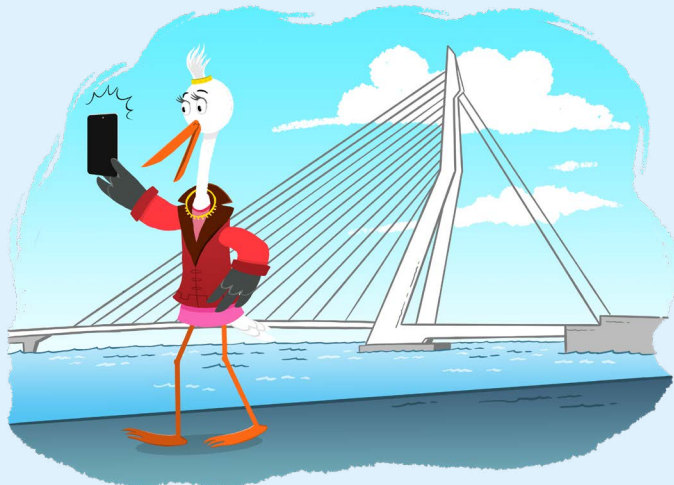
Praten en doen

Welke lastige keuzes moeten jullie maken in jouw gezin?

Praat hier met elkaar over.

Vul nu de Keuze-check in. Vraag of iedereen van jouw gezin de Keuze-check voor zichzelf wil invullen.

Leg alle antwoorden naast elkaar. Wat valt op? Kunnen jullie met de antwoorden nu tot een betere en gemakkelijker keuze komen? Waarom wel/niet?

DE KEUZE-CHECK!

Wat kan ik kiezen?

Wat betekent dat voor mij?

Wat betekent dat voor de ander?

Dit is mijn keuze!
